

ΕΝΟΤΗΤΑ 30: Η Ελλάδα και τα Βαλκάνια αμέσως μετά τους βαλκανικούς πολέμους (σελ. 87-88)

Η συνθήκη του Βουκουρεστίου (28/07/1913)

- Συνθήκη του Βουκουρεστίου (28/07/1913): Λήξη των Βαλκανικών πολέμων
- Τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας: α) Μακεδονία (το μεγαλύτερο τμήμα της), β) νότια Ήπειρος, γ) νησιά του βόρειου και ανατολικού Αιγαίου, και δ) Κρήτη («Νέες Χώρες») → σχεδόν διπλασιάζεται το ελληνικό κράτος
- Σχεδόν διπλασιάζεται και ο πληθυσμός της Ελλάδας
- Τα εδαφικά κέρδη των άλλων βαλκανικών κρατών εις βάρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας:
  - α) Σερβία → Μέρος της ΒΔ Μακεδονίας (περιοχή Σκοπίων και Μοναστηρίου)
  - β) Βουλγαρία → Δυτική Θράκη
  - γ) Αλβανία → Ιδρύεται το αλβανικό κράτος στις ακτές της Αδριατικής και συμπεριλαμβάνει και τη βόρεια Ήπειρο (περιοχή με πολλούς ελληνικούς πληθυσμούς)
- Η Οθωμανική Αυτοκρατορία χάνει σχεδόν όλα τα βαλκανικά της εδάφη (εξαιρέση: η ανατολική Θράκη)

Τα νέα δεδομένα για το ελληνικό κράτος: προοπτικές και ιδιομορφίες

- «Νέες Χώρες» → Περιοχές με ακμαία οικονομικά κέντρα (π.χ. Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Καβάλα, Μυτιλήνη, Χίος, Ηράκλειο)
- Ιδιαιτερότητα «Νέων Χωρών» → περιλαμβάνουν και αλλοεθνείς πληθυσμούς → ανάγκη αφομοίωσης με την υπόλοιπη Ελλάδα
- Αρχικά προβλήματα με: α) τους μουσουλμάνους μεγαλογαιοκτήμονες, και β) με τους Εβραίους (ειδικά της Θεσσαλονίκης) → δυσπιστία και καχυποψία απέναντι στην καινούργια ελληνική διοίκηση

Μεταρρυθμίσεις του Βενιζέλου κατά τη διάρκεια των βαλκανικών πολέμων

- Αναγνώριση εργατικών σωματείων (συνδικάτων)
- Θέσπιση μέτρων για την ασφάλεια των εργαζομένων
- Καθιέρωση της οκτάωρης εργασίας
- Ίδρυση αγροτικών συναιτηρισμών

Εκκρεμότητες και προβλήματα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής

- Άρνηση Σουλτάνου να αποδεχθεί την ελληνική κυριαρχία στα νησιά του βόρειου και ανατ. Αιγαίου
- Διατήρηση της ιταλικής κατοχής στα Δωδεκάνησα
- Παρουσία αλλότρωτων ελληνικών πληθυσμών στη βόρεια Ήπειρο, στη Θράκη και στη Μικρά Ασία
- Όλα αυτά λειτουργούν ως αφορμές για περισσότερες διεκδικήσεις και πολεμικές αναμετρήσεις στο μέλλον

Ερωτήσεις

- 1) Πότε υπογράφηκε και τι προέβλεπε η Συνθήκη του Βουκουρεστίου για τα βαλκανικά κράτη και για την Οθωμανική Αυτοκρατορία;
- 2) Ποια ήταν τα νέα δεδομένα που δημιούργησαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι για την Ελλάδα;
- 3) Ποιες μεταρρυθμίσεις προώθησε ο Ελευθέριος Βενιζέλος στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων;
- 4) Ποιες εκκρεμότητες υπήρχαν ακόμα στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους;

Εικόνες-διαγράμματα

Τα εδαφικά κέρδη της Ελλάδας μετά τον Β΄ Βαλκανικό Πόλεμο και την Συνθήκη του Βουκουρεστίου (περιοχές με κάθετες γραμμές)

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΑΣΗ (σε τετρ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1838	47.516	752.000
1851	47.516	1.015.000
1871	50.211	1.480.000
1881	63.606	2.004.000
1901	63.211	2.521.000
1911	63.211	2.701.000
1914	120.000	4.818.000

Οι μεταβολές στην έκταση και τον πληθυσμό της Ελλάδας από το 1838 μέχρι το 1914

Πόλεις που ενσωματώνονται στην Ελλάδα με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου	
Βέροια	13.812
Δράμα	12.903
Έδεσσα	8.846
Ηράκλειο	25.185
Θεσσαλονίκη	157.889
Ιωάννινα	16.804
Καβάλα	23.378
Καστοριά	7.800
Κατερίνη	7.393
Κοζάνη	9.408
Νάουσα	9.681
Ρέθυμνο	9.086
Σέρρες	18.668
Φλώρινα	10.155
Χανιά	24.399

Πηγή: *Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα. Οι απαρχές 1900-1922*, Αθήνα 2002, τ.Β΄1, σ. 136-1377

Πόλεις που εντάχθηκαν στην Ελλάδα με τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου

Πληθυσμός της Θεσσαλονίκης σύμφωνα με την απογραφή του 1913		
Εβραίοι	61.439	38,9%
Μουσουλμάνοι	45.889	29,1%
Έλληνες	39.956	25,3%
Άλλοι	10.605	6,7%
Σύνολο	157.889	100%

Πηγή: Ρακτιβάν Κ., *Έγγραφα και σημειώσεις εκ της πρώτης ελληνικής διοικήσεως της Μακεδονίας (1912-13)*

Η περίπτωση του πληθυσμού της Θεσσαλονίκης το 1913, ενδεικτική του πολυεθνικού πληθυσμού των «Νέων Χωρών»

Χρονογραμμή

